

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Παιδικό Βιβλίο και Παιδαγωγικό Υλικό		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακές σπουδές (Επίπεδο 7)		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΒ6	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παιδικό Βιβλίο και Διαφορετικότητα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και εργαστηριακές συνεδρίες	3	6	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού και ειδικού υποβάθρου με ειδίκευση γενικών γνώσεων και ανάπτυξη δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Μαθήματα κορμού		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://pms-pvpy.aegean.gr/katefthynsi-paidiko-vivlio/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ κατανοεί και να ερμηνεύει βασικές έννοιες όπως διαφορετικότητα, ετερότητα, ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες-αναπηρία, και συμπερίληψη, ▪ αναγνωρίζει και να αναλύει μορφές διαφορετικότητας όπως αυτές παρουσιάζονται στην παιδική λογοτεχνία, ▪ αξιολογεί παιδικά βιβλία με βάση κριτήρια αισθητικά, παιδαγωγικά και κοινωνικά, ▪ μελετά σε βάθος τη λογοτεχνική και αισθητική διάσταση των έργων (πλοκή, χαρακτήρες, γλώσσα, εικονογράφηση), ▪ αξιοποιεί το παιδικό βιβλίο στη σχολική τάξη για την καλλιέργεια ενσυναίσθησης και αποδοχής, ▪ σχεδιάζει διδακτικά προγράμματα και εκπαιδευτικά σενάρια με άξονα παιδικά βιβλία που προάγουν τη συμπερίληψη, ▪ συνεργάζεται σε ομάδες για την ανάπτυξη και παρουσίαση σεναρίων και δραστηριοτήτων, ▪ αναστοχάζεται κριτικά για τον ρόλο της λογοτεχνίας στη διαμόρφωση στάσεων και συμπεριληπτικής κουλτούρας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Το μάθημα συμβάλλει στην ανάπτυξη των παρακάτω γενικών ικανοτήτων:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών: ανάλυση παιδικών βιβλίων και σύνδεση τους με θεωρητικά μοντέλα διαφορετικότητας.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις: αξιοποίηση της λογοτεχνίας για την αντιμετώπιση εκπαιδευτικών και κοινωνικών προκλήσεων.
- Λήψη αποφάσεων: επιλογή κατάλληλων παιδικών βιβλίων και σχεδιασμός παιδαγωγικών παρεμβάσεων.
- Αυτόνομη εργασία: μελέτη και συγγραφή εργασιών.
- Ομαδική εργασία: σχεδιασμός και παρουσίαση εκπαιδευτικών σεναρίων σε ομάδες.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον: σύνδεση παιδικής λογοτεχνίας με ειδική/συμπεριληπτική εκπαίδευση και παιδαγωγική.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών: ανάπτυξη πρωτότυπων σεναρίων και προτάσεων αξιοποίησης βιβλίων.
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων: εκπόνηση ολοκληρωμένων διδακτικών προγραμμάτων.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα, την αναπηρία, και την πολυπολιτισμικότητα: καλλιέργεια ενσυναίσθησης και αποδοχής μέσα από τη μελέτη βιβλίων.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας: ευαισθητοποίηση σε θέματα φύλου, ισότητας και δικαιωμάτων.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής: αναστοχασμός σε στάσεις και αντιλήψεις για τη διαφορετικότητα.
- Προαγωγή ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης: εφευρετικές διδακτικές πρακτικές με αφετηρία το παιδικό βιβλίο.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η διαφορετικότητα αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της σύγχρονης κοινωνίας και αποτυπώνεται με ποικίλους τρόπους στην παιδική λογοτεχνία. Το μάθημα «Παιδικό Βιβλίο και Διαφορετικότητα» πραγματεύεται τον ρόλο του παιδικού βιβλίου ως εργαλείου κατανόησης, ενσυναίσθησης και αποδοχής, με ιδιαίτερη έμφαση στη διδακτική του αξιοποίηση στη σχολική τάξη και σε ψυχοεκπαιδευτικά πλαίσια. Εξετάζονται βασικές έννοιες όπως η διαφορετικότητα, η ετερότητα, οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες -αναπηρία, καθώς και η συμπερίληψη, αλλά και οι τρόποι με τους οποίους οι μορφές αυτές αποτυπώνονται στα παιδικά βιβλία. Μέσα από τη μελέτη της πλοκής, των χαρακτήρων και της εικονογράφησης, οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καλούνται να αναλύσουν σύγχρονα παραδείγματα, να διερευνήσουν κριτήρια επιλογής και να μετατρέψουν τα έργα σε παιδαγωγικό υλικό. Η μαθησιακή διαδικασία ολοκληρώνεται με τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών σεναρίων που προάγουν τη συμπερίληψη και την ανάπτυξη μιας κουλτούρας αποδοχής στο σχολικό περιβάλλον.

Ενδεικτικοί άξονες του μαθήματος:

- Εισαγωγή στο στο μάθημα και γνωριμία: παρουσίαση στόχων και περιεχομένου μαθήματος, γνωριμία μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και ανταλλαγή αρχικών εμπειριών και προσδοκιών.
- Εισαγωγικές έννοιες: βασικές αρχές της ειδικής και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και της λογοτεχνίας, μέσα από βιωματικές ασκήσεις και δραστηριότητες.
- Θεωρητική θεμελίωση της διαφορετικότητας: ορισμοί (διαφορετικότητα, ετερότητα, αναπηρία), η σχέση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης με την κοινωνία, το βίωμα και η ταυτότητα του ατόμου με διαφορετικότητα.

- Μορφές διαφορετικότητας: μαθησιακές δυσκολίες, διαταραχές λόγου και επικοινωνίας, διαταραχή ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητα, νοητική αναπηρία, διαταραχές του αυτιστικού φάσματος, σωματικά και κινητικά προβλήματα, αισθητηριακά προβλήματα όρασης και ακοής, συναισθηματικές και συμπεριφορικές δυσκολίες, χαρισματικότητα, πολιτισμική και γλωσσική διαφορετικότητα.
- Η αποτύπωση της διαφορετικότητας στο παιδικό βιβλίο: το παιδικό βιβλίο ως εργαλείο κατανόησης, κριτήρια επιλογής, παρουσίαση σύγχρονων παραδειγμάτων.
- Λογοτεχνική και αισθητική ανάλυση: πλοκή, ρόλος χαρακτήρων, στάδια βίωσης της διαφορετικότητας, γλώσσα, ύφος και εικονογράφηση.
- Εκπαιδευτική αξιοποίηση του παιδικού βιβλίου: σχεδιασμός δραστηριοτήτων στη σχολική τάξη, καθορισμός παιδαγωγικών στόχων, καλλιέργεια ενσυναίσθησης και αξιολόγηση.
- Σχεδιασμός διδακτικών προγραμμάτων και εκπαιδευτικών σεναρίων: ανάπτυξη προγραμμάτων και σεναρίων με βάση παιδικά βιβλία που προάγουν τη συμπερίληψη.
- Εργασίες φοιτητών/τριών: ατομικές και ομαδικές μελέτες, αναλύσεις βιβλίων, προτάσεις διδακτικής αξιοποίησης και δημιουργία εκπαιδευτικών παρεμβάσεων.
- Παρουσίαση και ανατροφοδότηση: παρουσίαση σεναρίων και εργασιών, συλλογική συζήτηση, αναστοχασμός και αξιολόγηση της μαθησιακής εμπειρίας.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>50% της διδασκαλίας γίνεται πρόσωπο με πρόσωπο, ενώ το υπόλοιπο 50% γίνεται εξ αποστάσεως με σύγχρονη τηλεδιάσκεψη.</p> <p>Επιπλέον, γίνεται συμπληρωματική χρήση Διαδικτυακού Συστήματος Διαχείρισης Μάθησης (Moodle) στη βάση του μεικτού μοντέλου μάθησης (blended learning) για την επικοινωνία, τον διαμοιρασμό εκπαιδευτικού υλικού, τη συνεργασία, την ανάθεση εργασιών και την διαχείριση του μαθήματος.</p> <p>Στις συναντήσεις για τη διδασκαλία του μαθήματος αξιοποιούνται ποικιλία μεθόδων διδασκαλίας, όπως: διάλεξη, εργασία σε ομάδες, βιωματικά εργαστήρια, συζητήσεις, κ.ά.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Τρίωρες διαλέξεις ανά εβδομάδα (συνολικά 12 διαλέξεις ανά εξάμηνο)</p> <p>Εξέταση τελικών εργασιών</p> <p>Μελέτη και ανάλυση πηγών και βιβλιογραφίας</p> <p>Μελέτη και εκπόνησης εργασίας (Project/σύνταξη δοκιμίου/Ερευνα μικρής κλίμακας κ.ά.) στο πλαίσιο της τελικής αξιολόγησης για το μάθημα</p> <p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>36 ώρες</p> <p>3 ώρες</p> <p>55 ώρες</p> <p>56 ώρες</p> <p>150 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p>	<p>Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών βασίζεται:</p>	

<p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ στην παράδοση-παρουσίαση γραπτής εργασίας (60%) ▪ στην κατάθεση δύο δραστηριοτήτων (40%). <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι ρητά, και είναι προσβάσιμα στους/στις μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες.</p> <p>Είναι αναρτημένα στο moodle από την αρχή του εξαμήνου.</p> <p>Η αξιολόγηση του μαθήματος μπορεί να αναπροσαρμόζεται από έτος σε έτος.</p>
---	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p><i>Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Σημειώσεις της διδάσκουσας αναρτημένες στο Moodle. ▪ Hallahan, D. Kauffman, J., & Pullen, P. (2022). <i>Ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες. Εισαγωγή στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση</i> (Α. Τσιμπιδάκη, Κ. Αντζακας, Τ. Μαυροπολιάς, Σ. Γκιαούρη & Ε. Τραγουλιά, Επιμ., & Α. Γρίβα, Μτφ.). Gutenberg. ▪ Huck, C., Kiefer, B., Hepler, S., & Hickman, J. (2003). <i>Children's literature in the elementary school</i> (8th ed.). McGraw-Hill. ▪ Johnston, I., & Bainbridge, J. (Eds.). (2013). <i>Reading diversity through Canadian picture books: Preservice teachers explore issues of identity, ideology, and pedagogy</i>. University of Toronto Press. ▪ Nikolajeva, M. (2015). <i>Children's literature comes of age: Toward a new aesthetic</i> (1st ed.). Routledge. ▪ Πολυχρονοπούλου, Σ. (2012). <i>Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες</i>. Αυτοέκδοση. ▪ Στασινός, Δ. (2016). <i>Η ειδική εκπαίδευση 2020. Για μια συμπεριληπτική ή ολική εκπαίδευση στο νέο-ψηφιακό σχολείο με ψηφιακούς πρωταθλητές</i>. Παπαζήση. ▪ Τσιμπιδάκη, Α. (2013). <i>Παιδί με ειδικές ανάγκες, οικογένεια και σχολείο: Μία σχέση σε αλληλεπίδραση</i>. Παπαζήση. ▪ Taylor, G., Hinton, K., & Moore, L. (2008). Teaching multicultural literature to help children understand ethnic diversity: Essays and experiences. <i>Teaching & Learning Faculty Books</i>. <p><i>Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Research in Developmental Disabilities – Elsevier journals.elsevier.com/research-in-developmental-disabilities ▪ Disability and Rehabilitation – Taylor & Francis tandfonline.com/loi/idre20 ▪ The Journal of Special Education – SAGE Journals journals.sagepub.com/home/sed ▪ British Journal of Special Education – Wiley Online Library onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1467-8578 ▪ Journal of Research in Special Educational Needs – Wiley Online Library onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1471-3802 ▪ European Journal of Special Needs Education – Taylor & Francis tandfonline.com/toc/rejs20/current ▪ Journal of Special Education Research – J-STAGE (Japan) jstage.ist.go.jp/browse/specialeducation ▪ European Journal of Special Education Research – Open Access Publishing Group oapub.org/edu/index.php/ejse ▪ Children's Literature in Education – Springer link.springer.com/journal/10583 ▪ International Journal of Inclusive Education – Taylor & Francis tandfonline.com/journals/tied20

- Journal of Literary Education – *University of Valencia*
turia.uv.es/in-depth/JLE